

B & W-nota

Portefeuille M. Divendal
Auteur A.G. Kamphuis
Telefoon 511 4872
E-mail: akamphuis@haarlem.nl
SB/BOR Reg.nr. BOR2005/3041
ZONDER bijlagen
B & W-vergadering van 20 december 2005

Onderwerp

Beëindiging gescheiden inzameling gft-afval bij de hoogbouw

Bestuurlijke context

In deze nota wordt voorgesteld om de gescheiden inzameling van gft-afval bij de hoogbouw in Haarlem te beëindigen op de locaties waar ondergrondse afvalinzameling wordt ingevoerd.

De kwaliteit van het gft-afval afkomstig uit de gft-inzamelvoorzieningen bij de hoogbouw is al jarenlang zeer slecht.

Het stopzetten van de gft-inzameling in een deel van de gemeente betreft een beleidswijziging, die aan de gemeenteraad is voorbehouden. Daarnaast is de instemming van de VROM-Inspectie vereist.

De wijziging in beleid is kostenneutraal en kan binnen het huidige budget worden doorgevoerd. Voor de mindere tonnen gft-afval betaalt de gemeente een boete zijnde € 23,50 per ton. Daar staat echter tegenover dat het stopzetten van de gescheiden inzameling van gft-afval bij de hoogbouw tot een besparing leidt, omdat er minder inzet qua personeel en materieel noodzakelijk is en er geen onderhoud aan, schoonmaken van en/of vervanging van de gft-inzamelvoorzieningen meer dient plaats te vinden. De boete wordt betaald door Spaarnelanden nv. In de Dienstverleningsovereenkomst met Spaarnelanden nv is opgenomen dat er jaarlijks een verrekening met de gemeente is ten aanzien van werkelijk gemaakte kosten voor de verwerking van het afval. De boete en de hogere verwerkingskosten worden gecompenseerd door de lagere kosten voor inzameling en onderhoud van de gft-verzamelcontainers. Het voorstel is met Spaarnelanden nv besproken.

B&W-besluit:

1. Het college stelt de gemeenteraad voor het volgende besluit te nemen: de separate inzameling van gft-afval bij de hoogbouw in Haarlem gefaseerd stop te zetten.
2. Het college stelt de gemeenteraad voor het volgende besluit te nemen: de separate inzameling van gft-afval bij de laagbouw in Haarlem voor te zetten conform het huidige systeem van inzameling met groene rolemmers.
3. Het college stelt de gemeenteraad voor conform de inspraakverordening en gelet op artikel 10.26 Wet milieubeheer het besluit om de separate inzameling van gft-afval bij de hoogbouw stop te zetten voor inspraak vrij te geven, volgens de in de nota opgenomen procedure en de VROM Inspectie hiervan op de hoogte te stellen.
4. Het college stelt de gemeenteraad voor in te stemmen met het voorstel om via een voorlichtingscampagne de separate inzameling van papier, glas en textiel te stimuleren. De voorlichtingscampagne wordt gefinancierd uit het bestaande communicatiebudget. Indien mogelijk wordt aangesloten bij landelijke acties.
5. Communicatieparagraaf: De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
6. Het raadsstuk wordt voorgelegd aan de gemeenteraad, nadat de commissie SB hierover een advies heeft uitgebracht.

Beëindiging gescheiden inzameling gft-afval bij de hoogbouw

Raadstuk nr :

B&W-datum : 20 december 2005

Sector/afd : BOR2005/3041

Onderwerp : Beëindiging gescheiden inzameling gft-afval bij de hoogbouw

Aan de raad van de gemeente Haarlem,

Wij bieden u hiermede aan het voorstel om de gescheiden inzameling van groente-, fruit- en tuinafval bij de hoogbouw stop te zetten en bij de laagbouw voort te zetten volgens het huidige systeem.

1. Inleiding

Algemeen

Sinds 1989 wordt in een groot deel van Haarlem het groente-, fruit- en tuinafval (hierna: gft-afval) gescheiden ingezameld. Dit vindt plaats via gft-inzamelvoorzieningen bij hoogbouw en via individuele gft-rolemmers bij laagbouw. De laatste jaren loopt het aanbod van gft-afval terug, vooral bij de hoogbouw. Bovendien is het gft-afval dat bij de hoogbouw wordt aangeboden sterk vervuild. Daarnaast is er op landelijk niveau een discussie gaande over het nut van de (verplichte) gescheiden inzameling van gft-afval. Nu eind vorig jaar het besluit genomen is om waar mogelijk het restafval via ondergrondse containers in te gaan zamelen, doet zich de vraag voor of het gft-afval nog langer overal gescheiden moet worden ingezameld, en zo ja, op welke wijze.

In deze nota wordt voorgesteld om de gescheiden inzameling van gft-afval bij de hoogbouw in Haarlem te beëindigen op de locaties waar ondergrondse afvalinzameling wordt ingevoerd. Met hoogbouw wordt hierbij bedoeld op zowel flats als bovenwoningen waarbij inzamelvoorzieningen voor gft-afval zijn geplaatst. Bij de laagbouw, waar het huisvuil wordt ingezameld met individuele groene rolemmers, wordt volgens het voorstel de gescheiden inzameling van gft-afval met de individuele groene rolemmers voortgezet, ook nadat in deze buurten de ondergrondse inzameling voor restafval is ingevoerd.

Indeling nota

In het tweede hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de gescheiden inzameling van gft-afval in zijn algemeenheid: de toepasselijke wet- en regelgeving en de meest recente discussies omtrent de gescheiden inzameling en verwerking van gft-afval.

In hoofdstuk drie volgt een beschrijving van de huidige wijze van gft-inzameling in Haarlem en de problemen daarbij. Vervolgens wordt bekeken of Haarlem voldoet aan een of meer van de drie ontheffingscriteria op grond waarvan een deel van het grondgebied van een gemeente mag worden uitgezonderd van de gescheiden gft-inzameling. Tot slot wordt aan de hand van de argumenten uit hoofdstuk twee en drie een voorstel gedaan voor de toekomstige invulling van de gescheiden inzameling van gft-afval in Haarlem.

In het vierde hoofdstuk wordt het verloop van de procedure om voor een deel van de gemeente te stoppen met de gescheiden inzameling van gft-afval beschreven en uitgewerkt voor de Haarlemse situatie.

Tot slot in het laatste hoofdstuk aandacht voor de financiële consequenties van het voorstel.

2. GFT-inzameling

2.1 Wettelijk kader

Zorgplicht

Gemeenten hebben op grond van artikel 10.21 Wet Milieubeheer een wettelijke zorgplicht voor de wekelijkse gescheiden inzameling van gft-afval afkomstig uit huishoudens. Deze inzameling dient plaats te vinden bij elk huishouden waar gft-afval kan ontstaan. De gemeente heeft keuzevrijheid in de wijze waarop zij dit organiseert, bijvoorbeeld via verzamelcontainers en/of individuele systemen.

Afwijking zorgplicht

De Wet Milieubeheer biedt gemeenten via artikel 10.26 de mogelijkheid om een deel van het grondgebied geheel uit te zonderen van de verplichte gescheiden inzameling van gft-afval. De afwijking van de gescheiden inzamelplicht dient dan wel geregeld te worden in de Afvalstoffenverordening en is uitsluitend toegestaan indien de afwijking in het belang van een doelmatig beheer¹ van huishoudelijke afvalstoffen is.

Ontheffingscriteria

De criteria om een deel² van het grondgebied geheel uit te zonderen van gescheiden inzameling van gft-afval zijn:

- a. het gescheiden ingezamelde gft-afval is structureel verontreinigd;
- b. het gescheiden opslaan, aanbieden en inzamelen van gft-afval is om milieuhygiënische redenen niet wenselijk;
- c. gescheiden inzameling van gft-afval leidt tot een onevenredig hoog kostenniveau van de inzameling en verwerking van gft-afval. Dit is het geval als deze kosten aanmerkelijk hoger liggen dan bij integrale inzameling van huishoudelijk afval en de verbranding daarvan.

De ontheffingscriteria zullen in hoofdstuk 3 nader worden toegelicht en uitgewerkt voor de Haarlemse situatie.

Inspraak en communicatie

Indien een gemeente een deel van haar grondgebied wil uitzonderen van de gescheiden inzameling van gft-afval, dient zij de ingezetenen en andere in de gemeente belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen bij dit voornemen te betrekken en stelt zij tevens de VROM-Inspectie op de hoogte van het voornemen en de redenen daarvan. Deze procedure zal in hoofdstuk 4 nader worden toegelicht en uitgewerkt voor de Haarlemse situatie.

LAP

Het landelijk beleid voor de inzameling en verwerking van gft-afval is vastgelegd in het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP), Sectorplan 9 ‘Organisch afval’. Voor gft-afval geldt als doelstelling dat 55% van het gft-aanbod in 2006 gescheiden ingezameld moet worden. Om deze doelstelling te halen heeft het Afval Overleg Orgaan (AOO) richtlijnen opgesteld. Voor gft-afval is de richtlijn onderverdeeld in stedelijkheidsklassen, variërend van niet stedelijk tot zeer sterk stedelijk. Naarmate de stedelijkheid toeneemt, neemt de aangeboden hoeveelheid gescheiden gft-afval af. Bij de stedelijkheidsklasse ‘zeer sterk stedelijk’ moet volgens deze richtlijn per jaar 35 kilogram gft-afval per inwoner worden ingezameld.

2.2 Recente ontwikkelingen

Het Milieurendement

Een van de redenen om het gft-afval gescheiden in te zamelen en te verwerken tot compost, was dat het goed voor het milieu zou zijn. De ‘ladder van Lansink’ was daarbij een leidend beginsel. Deze ladder behelst een voorkeursvolgorde van afvalbeheer, waarbij hergebruik de voorkeur heeft boven het

¹ In het huidige artikel 1.1 Wm wordt doelmatig beheer van afvalstoffen als volgt gedefinieerd: “Zodanig beheer van afvalstoffen dat daarbij rekening wordt gehouden met het geldende afvalbeheerplan, dan wel de voor de vaststelling van het plan geldende bepalingen, dan wel de voorkeursvolgorde aangegeven in artikel 10.4, en de criteria, genoemd in artikel 10.5 eerste lid.” De doelmatigheidstoets voor gemeenten genoemd in artikel 10.26, eerste lid, Wm richt zich concreet op toetsing aan het LAP, op een efficiënt en effectief beheer van afvalstoffen, een effectief toezicht op het beheer van afvalstoffen en op de vastgestelde voorkeursvolgorde van afvalstoffen.

² Het is (nog) niet toegestaan voor het gehele grondgebied een uitzondering te maken.

verbranden van afval. Het gescheiden inzamelen en composteren van gft-afval werd daarbij als beter voor het milieu beschouwd dan het verbranden van het gft-afval tezamen met het restafval.

Sinds begin 2002 de MilieuEffectRapportage (MER) bij het LAP verscheen, is er echter landelijk een discussie ontstaan over de meerwaarde van het gescheiden inzamelen en verwerken van gft-afval tot compost. Uit de MER kwam namelijk naar voren dat er wat betreft de milieuaspecten feitelijk geen verschil bestaat tussen het verbranden of het composteren van gft-afval. Bij de MER is gebruik gemaakt van de methodiek van de levenscyclusanalyse (LCA). Kort weergegeven leidde de LCA voor gft-afval tot de conclusie dat gescheiden inzameling en verwerking tot compost, minder scoorde voor het milieu dan verbranden met elektriciteitsopwekking. Dit heeft te maken met het feit dat bij verbranding van gft-afval met elektriciteitsopwekking een bijdrage wordt geleverd aan het terugdringen van het broeikaseffect, omdat minder fossiele brandstoffen hoeven worden ingezet.

Toekomst gft-inzameling

Naar aanleiding van de MER is dan ook de vraag gerezen waarom gemeenten de gescheiden gft-inzameling dan nog moesten volhouden. Het Ministerie van VROM heeft in 2002 in dit kader aan het Afval Overleg Orgaan (AOO) gevraagd om te komen met een visie voor de lange termijn over het gft-afvalbeheer. Na een ledenraadpleging van de VNG, heeft het AOO op 9 september 2004 aan de staatssecretaris van VROM geadviseerd om de wettelijke inzamelplicht voor gft-afval niet af te schaffen, maar wel de gemeenten meer vrijheid te geven om de inzameling op eigen wijze te kunnen invullen. De staatssecretaris heeft dit advies overgenomen. De wettelijke verplichting om gft-afval gescheiden in te zamelen wordt niet afgeschaft. Wel worden de ontheffingsmogelijkheden verruimd.

De staatssecretaris zal met een voorstel komen, zodat gemeenten in de toekomst:

- zelf de frequentie van de gescheiden inzameling kunnen bepalen;
- alleen bepaalde fracties van het gft-afval kunnen inzamelen;
- ook andere afvalstromen met het gft-afval mogen inzamelen.

Hiermee hebben gemeenten meer mogelijkheden om hun inzamelsystemen toe te spitsen op hun specifieke situatie en op de afspraken met de afvalverwerkers. Voor de aanpassing van de Wet milieubeheer hiertoe is momenteel een wetsvoorstel in voorbereiding; deze zal naar verwachting ergens in 2006 gereed zijn.

3. Gft-inzameling in Haarlem

3.1 Gescheiden gft-inzameling: stand van zaken.

In de gemeente Haarlem is de gescheiden gft-inzameling vanaf 1989 gefaseerd ingevoerd. Momenteel wordt bij ongeveer 77% van de huishoudens in Haarlem het gft-afval gescheiden ingezameld.

Bij het merendeel van de laagbouw is een systeem ingevoerd waarbij huishoudens de beschikking hebben over een (individuele) groene en grijze rolemmer; in totaal gaat het om 28.600 aansluitingen en even zoveel groene rolemmers. De rolemmers worden alternerend geleegd: de ene week de groene rolemmer, de andere week de grijze rolemmer.

Bij hoogbouw (flats en bovenwoningen) zijn veelal groene rolemmers op standaard, of gft-verzamelcontainers (cocons) geplaatst. Deze gft-inzamelvoorzieningen worden éénmaal per week geleegd.

In 1999 is een afwijking van de gescheiden gft-inzamelplicht gecreëerd voor de binnenstad en delen van de aangrenzende wijken (SB/REI1999/176). In deze delen van de stad wordt het huisvuil nog in huisvuilzakken ingezameld. Besloten is om voor deze delen geen gescheiden inzameling van gft-afval in te voeren: de kans op verontreiniging was groot, de ruimte in en om de woningen beperkt. Het betreft een kleine 16.000 huishoudens. Zij mogen het gft-afval tezamen met hun restafval aanbieden.

Het in de rest van Haarlem gescheiden ingezamelde gft-afval wordt ter verwerking tot compost naar MeerRecycling gebracht. Het gft-afval mag niet meer dan 5 % vervuiling – vermenging met andere afvalstromen dan gft-afval – bevatten. Indien de vervuiling in een partij meer bedraagt dan 5%, wordt de

partij gft-afval afgekeurd en moet alsnog als restafval verwerkt worden. Het restafval wordt uiteindelijk via het VOST naar de AVI-West gebracht en aldaar verbrand, waarbij elektriciteit wordt opgewekt.

3.2 Kwaliteit van het gft-afval

De kwaliteit van het gft-afval afkomstig van de laagbouw is over het algemeen goed.

De kwaliteit van het gft-afval afkomstig uit de gft-inzamelvoorzieningen bij de hoogbouw is daarentegen zeer slecht. Veel gft-inzamelvoorzieningen bij de hoogbouw bevatten al jarenlang stelselmatig dusdanig veel vervuiling – veel meer dan de toegestane 5% - dat de inzameldienst het afval afkomstig uit deze inzamelvoorzieningen uit voorzorg al niet meer naar de gft-verwerker brengt. Anders worden de verwerkingskosten tweemaal in rekening gebracht.

3.3 Scheidingsgraad

Wordt er voldoende GFT aangeboden? Als norm wordt daarbij vaak een percentage aangehouden van 35% gescheiden inzameling van het totaal aangeboden GFT-afval.

Bij de laagbouw in Haarlem is het scheidingspercentage 31 %.

Bij de hoogbouw zijn er, gezien de vervuiling van het gft-afval, geen goede cijfers te geven. Het is echter zeker dat de 31% van de laagbouw bij de hoogbouw bij lange na niet gehaald wordt.

Het LAP gaat bij een stedelijkheidsklasse ‘zeer sterk stedelijk’ uit van een hoeveelheid van 35 kilogram gft-afval per inwoner per jaar. Gelet op het teruglopen van de aangeboden hoeveelheid gft-afval, wordt dit getal in Haarlem niet gehaald. In de loop van de jaren is de totale hoeveelheid ingezameld gft-afval in Haarlem drastisch teruggelopen van 8.596 ton (58 kg per inwoner per jaar) in 1997 naar 4.534 ton in 2004. Het inzamelresultaat in Haarlem ligt momenteel op een hoeveelheid van 30 kg per inwoner per jaar (2004). Hierbij moeten we echter rekening houden met het feit dat in een deel van de stad geen gft-afval gescheiden wordt ingezameld.

3.4 Afname aangeboden hoeveelheid gft-afval

De aangeboden hoeveelheid gft-afval loopt de laatste jaren sterk terug. Hieronder in een tabel de hoeveelheid (ton) gft-afval, welke per jaar is aangeboden ter inzameling:

- *Tabel: het aantal tonnen aangeboden gft-afval per jaar*

Jaar	Ton GFT-afval
1997	8.596
2000	7.724
2002	6.645
2003	4.683
2004	4.534

De oorzaak van de sterke daling is niet bekend. Een mogelijke verklaring is het toenemende aandeel vervuild gft-afval, dat wordt afgekeurd of gelijk als restafval wordt afgevoerd.

3.5 Voorlichting en handhaving

Haarlem heeft wel in de loop van de jaren diverse malen aandacht besteed aan het belang van het (goed) scheiden van het gft-afval. Zowel in de Haarlemse Afvalwijzer, op de gemeentelijke website en in diverse bewonersbrieven is hier vanuit het gemeentelijk beleid jaarlijks aandacht aan besteed. Eveneens zijn in de afgelopen jaren door de milieuopsporingsambtenaren van de gemeente reguliere inspectiecontroles gehouden. Daarbij zijn de inwoners door de betreffende ambtenaren in voorkomende gevallen op hun aanbodgedrag aangesproken. Waar nodig werden de inwoners voorgelicht; in een aantal gevallen is een proces-verbaal opgemaakt.

Invoering ondergrondse inzameling

Eind 2004 is de nota 'Proef met Ondergrondse Afvalinzameling; Evaluatie en vervolg' (SB/REI2004/657) in het college geweest. Op grond daarvan is besloten om de huisvuilinzameling in Haarlem zoveel mogelijk ondergronds te brengen. In de nota wordt met betrekking tot de gescheiden gft-inzameling gemeld dat gewacht zou worden met een gft-nota tot de wetswijziging aangaande de uitbreiding van de ontheffingsmogelijkheden een feit zou zijn en dat tot die tijd de gft-inzameling op de oude wijze zou doorgaan, dus via de bovengrondse inzamelsystemen.

Om de inzameling van gft-afval voor een deel van het grondgebied van Haarlem af te schaffen, hoeft de genoemde wetswijziging echter niet te worden afgewacht. De huidige ontheffingscriteria bieden daartoe al voldoende aanknopingspunten. Het ligt in lijn der verwachting dat 50% van de huisaansluitingen in Haarlem in 2007 is aangesloten op een ondergrondse inzamelvoorziening. Het ligt dan ook voor de hand dat in het kader van de ondergrondse afvalinzameling nu al een beslissing dient te worden genomen over de gescheiden inzameling van gft-afval bij hoogbouw en bovenwoningen.

4. Afschaffing van de gescheiden inzameling van gft-afval bij de hoogbouw.

4.1 Ontheffingscriteria

Indien een gemeente overweegt om voor een deel van het grondgebied het gescheiden inzamelen van GFT-afval stop te zetten, dient dit gemeld te worden aan de VROM-Inspectie. In deze melding moet op gedegen wijze beargumenteerd worden waarom de gemeente hiermee wenst te stoppen. De Inspecteur kijkt daarbij naar de drie eerder genoemde ontheffingscriteria en tevens naar de daarmee samenhangende vragen of er voldoende GFT-afval gescheiden wordt aangeboden en wat er aan voorlichting en handhaving is gedaan. Deze laatste twee punten zijn onder 3.1 al aan de orde gesteld. Hierna aandacht voor de vraag in hoeverre de Haarlemse situatie aan een of meer van de drie ontheffingscriteria voldoet.

In hoofdstuk 2.1 zijn de drie ontheffingscriteria genoemd op grond waarvan een deel van het grondgebied van de gemeente mag worden uitgezonderd van de gescheiden GFT-inzameling:

- a. het gescheiden ingezamelde gft-afval is structureel verontreinigd;
- b. het gescheiden opslaan, aanbieden en inzamelen van gft-afval is om milieuhygiënische redenen niet wenselijk;
- c. gescheiden inzameling van gft-afval leidt tot een onevenredig hoog kostenniveau van de inzameling en verwerking van gft-afval. Dit is het geval als deze kosten aanmerkelijk hoger liggen dan bij integrale inzameling van huishoudelijk afval en de verbranding daarvan.

Onder punt 4.2 zullen deze aspecten nader worden uitgewerkt voor de Haarlemse situatie.

4.2 Discussie

In Haarlem wordt op dit moment bij 77% van de huisaansluitingen het gft-afval separaat ingezameld. Dit gebeurt enerzijds huis-aan-huis via groene rolemmers bij laagbouw woningen en anderzijds via verzamelcontainers bij voornamelijk hoogbouw en bovenwoningen.

Als norm voor afkeur wordt door verwerker een percentage van maximaal 5% vervuiling aangehouden. Daarboven keurt de gft-verwerker het gft-afval af en moet het alsnog als restafval verwerkt worden.

Zoals in het vorige hoofdstuk al aan de orde is gekomen is, is het gft-afval dat via verzamelcontainers wordt ingezameld bij hoogbouwwoningen voor een groot deel structureel zeer verontreinigd met restafval; daarom wordt een deel van dat gft-afval op voorhand als restafval afgevoerd.

Het merendeel van het gft-afval dat wordt ingezameld is afkomstig van de huis-aan-huis inzameling bij de laagbouw via groene rolemmers. De kwaliteit van het gft-afval dat bij de laagbouw wordt ingezameld is goed. Dit wordt gesteund door het feit dat in 2004 slechts één vracht gft-afval is afgekeurd.

Voor het gescheiden opslaan, aanbieden en inzamelen van gft-afval zijn een aantal scenario's denkbaar:

- I. De inzameling van gft-afval wordt voortgezet op de huidige wijze: bij de hoogbouw via gft-verzamelcontainers en groene rolemmers op standaard en bij de laagbouw met groene rolemmers.**

Alhoewel dit geen extra kosten met zich mee zou brengen ten opzichte van de huidige situatie, blijven er dan problemen bestaan met de gescheiden inzameling van gft-afval bij de hoogbouw, immers het aangeboden gft-afval is en blijft sterk vervuild. Bovendien zou het bovengronds aanwezig laten van de gft-inzamelvoorzieningen een aantal voordelen van het ondergronds brengen van het aanbieden van afval teniet doen: de ervaring is dat bij ondergrondse containers veel minder (grof) afval wordt bijgeplaatst in vergelijking met bovengrondse containers. Daarnaast is de aanwezigheid in het straatbeeld van een ondergrondse afvalcontainer minder storend dan een bovengrondse afvalcontainer.

- II. De inzameling van gft-afval wordt in de gehele gemeente beëindigd.**

Deze optie is niet gewenst, omdat het gft-afval afkomstig van de laagbouw kwalitatief goed is. Ook is het momenteel nog niet toegestaan om in de gehele gemeente te stoppen met de gescheiden inzameling van gft-afval

- III. De inzameling van gft-afval wordt bij de hoogbouw voortgezet, maar dan via ondergrondse containers; bij de laagbouw blijft de gft-inzameling met groene rolemmers al dan niet bestaan.**

Deze keuze zou veel extra kosten met zich meebrengen, omdat alle gft-inzamelvoorzieningen dan vervangen moeten worden door ondergrondse gft-containers. Bovendien lost dit naar alle waarschijnlijkheid niet het probleem van het aanbieden van vervuild gft-afval op. Ook moet er rekening mee gehouden worden dat de ondergrondse gft-afvalcontainers leiden tot stankoverlast³, zo is de ervaring van diverse andere gemeenten.

- IV. De inzameling van gft wordt beëindigd in de hoogbouw; bij de laagbouw blijft de gft-inzameling met groene rolemmers bestaan.**

De kwaliteit van het GFT-afval is goed en de inzamelrespons is hoog. Er is dan ook geen reden om te stoppen met de inzameling van GFT-afval bij laagbouwwoningen. De groene rolemmers staan bovendien op het eigen terrein van de aanbieders en er wordt zelden (grof) afval bijgeplaatst. De hoogbouw wordt binnen afzienbare tijd aangesloten op een ondergrondse inzamelvoorziening. Bij hoogbouw ontbreekt het vaak aan tuinen, waardoor in vergelijking met laagbouwwoningen aanzienlijk minder GFT-afval wordt aangeboden. Bovendien, en dat is nu ook al het geval, zal de kwaliteit van het GFT-afval er niet beter op worden. Het komt regelmatig voor dat bij gebrek aan capaciteit of uit gemakzucht de GFT-verzamelcontainer te onpas wordt aangewend als restafval container. In het geval van een ondergrondse inzamelvoorziening speciaal voor GFT-afval zal dat niet anders zijn en is het niet te verwachten dat de inzamelrespons hierdoor zal toenemen.

³ Het gft-afval dient namelijk los in de gft-afvalcontainer gedeponeerd te worden, in tegenstelling tot de restafvalcontainers, waar het afval in zakken ingeworpen wordt.

De stopzetting kan in fases plaatsvinden: telkens als bij een bepaald deel van de hoogbouw ondergrondse restafvalcontainers geplaatst worden, worden de bovengrondse restafval- en gft-containers verwijderd. Voor de bovengrondse gft-afvalcontainers komt dan niets in de plaats. De betreffende hoogbouwbewoners mogen vanaf dan hun gft-afval tezamen met het restafval aanbieden.

De stopzetting van het inzamelen van gft-afval bij de hoogbouw zal kostenneutraal plaatsvinden bij variant 4. Hierbij moet echter een kanttekening worden geplaatst omdat conform het contract met MeerRecycling de gemeente Haarlem jaarlijks voor 8.132 ton GFT-afval betaalt, ongeacht de hoeveelheid GFT-afval dat daadwerkelijk wordt aangeboden. Voor de mindere tonnen betaalt de gemeente een boete zijnde € 23,50 per ton. Daar staat echter tegenover dat het stopzetten van de gescheiden inzameling van gft-afval bij de hoogbouw tot een besparing leidt, omdat er minder inzet qua personeel en materieel noodzakelijk is en er geen onderhoud aan, schoonmaken van en/of vervanging van de gft-inzamelvoorzieningen meer dient plaats te vinden.

Indien deels gestopt wordt met het gescheiden inzamelen van gft-afval, bestaat er soms de angst dat de inwoners minder geneigd zullen zijn om andere afvalfracties – zoals papier en glas – wel gescheiden aan te (blijven) bieden. De ervaring van andere gemeenten is echter dat het stopzetten van het gescheiden inzamelen van gft-afval niet of nauwelijks van invloed is op het aanbiedingsgedrag bij andere afvalfracties. Ook voor Haarlem is het niet waarschijnlijk dat het gescheiden aanbieden van papier en glas zal afnemen door het stopzetten van de gft-inzameling bij de hoogbouw. Temeer daar juist vanaf volgend jaar de bovengrondse papier- en glascontainers zoveel mogelijk ondergronds gebracht worden en er extra textielcontainers geplaatst worden, waarmee tevens de totale capaciteit zal toenemen. Daarnaast zal er in het kader van het ondergronds brengen van de papier- en glascontainers volgend jaar extra aandacht worden besteed aan voorlichting omtrent het belang van het gescheiden aanbieden van papier, glas en textiel.

Tot slot zij hier nog opgemerkt dat het ingezamelde restafval uit Haarlem wordt verwerkt bij het Afval en Energiebedrijf Amsterdam (AEB). Het restafval wordt aldaar verbrand, waarbij elektriciteit wordt opgewekt. Daarmee wordt feitelijk nog steeds een bijdrage geleverd aan het milieu (het terugdringen van het broeikaseffect; zie hoofdstuk 2.2). Het AEB heeft voldoende capaciteit om het gft-afval, dat nu nog bij de hoogbouw afzonderlijk wordt ingezameld, te kunnen verwerken.

Gelet op het bovenstaande wordt voorgesteld om:

- de gescheiden gft-afvalinzameling bij de hoogbouw gefaseerd stop te zetten; telkens wanneer bij een deel van de hoogbouw ondergrondse restafvalcontainers geplaatst zijn, worden de bovengrondse restafval en gft-afvalcontainers weggehaald.
- de gescheiden gft-afvalinzameling bij de laagbouw door te zetten op dezelfde wijze als nu het geval is (groene rolemmers);
- de separate inzameling van andere afvalfracties te intensiveren door middel van een voorlichtingscampagne.

5 Vervoltraject

5.1 Inlichten VROM-inspectie

Indien de gemeente wenst te stoppen met de gescheiden inzameling van GFT in een deel van de gemeente, dan moet zij ingevolge artikel 10.26 Wet Milieubeheer van dit voornemen melding maken bij de VROM-Inspectie. In deze melding moet op gedegen wijze beargumenteerd worden waarom de gemeente wil stoppen met de gescheiden inzameling van GFT in een deel van het grondgebied. Indien de Inspectie de argumentatie onvoldoende acht, kan zij daartegen een bezwaarschrift indienen, of nadere informatie opvragen. Het is dan ook zaak het voornemen vroegtijdig op de hoogte te brengen van het voornemen.

Voorgesteld wordt de Inspectie per een brief op de hoogte te brengen van het voornemen van de gemeente om de inzameling van GFT gefaseerd – gelijklopend aan de invoering van ondergrondse inzameling – bij gelaagde bouw stop te zetten.

5.2 Inspraak en communicatie

Indien de gemeente wenst te stoppen met de gescheiden inzameling van GFT op een deel van haar grondgebied, dan moeten de bewoners en belanghebbenden in de besluitvorming betrokken te worden, zo schrijft artikel 10.26 van de Wet Milieubeheer voor. Op grond van artikel 2 lid 1 Inspraakverordening Haarlem, dient inspraak te worden verleend.

Inspraakplan

De betreffende stukken zullen bij de Publieksdienst ter inzage gelegd worden. Van het voornemen en de ter inzage legging zal mededeling worden gedaan in de mededelingenrubriek van de Stadskrant en op de website van de gemeente. De bewoners en belanghebbenden hebben gedurende vier weken de tijd te reageren. Op schriftelijke reacties zal een schriftelijke reactie teruggegeven worden. Na afloop van de inspraaktermijn zullen de binnengekomen reacties, tezamen met de antwoorden daarop, in het definitieve voorstel verwerkt worden. Aangegeven zal worden of de inspraak tot wijzigingen in het voorstel heeft geleid en zo ja: welke. Dit definitieve voorstel zal vervolgens aan de raad worden voorgelegd.

Communicatie

Nadat het definitieve besluit genomen is zal, telkens wanneer ergens ondergrondse containers bij gelaagde bouw worden geplaatst, een brief aan de betreffende inwoners gezonden worden, waarin mede wordt uitgelegd waarom daar gestopt wordt met de gescheiden inzameling van GFT. In deze brief zal benadrukt worden dat het scheiden van de overige afvalfracties belangrijk blijft en moet doorgaan. Daarnaast wordt het komende jaar extra aandacht besteed aan de communicatie rond de afvalinzameling, in het bijzonder het belang van het gescheiden (blijven) aanbieden van glas, papier en textiel.

5.3 GFT-afval en het Milieuplein

Wanneer een gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid van artikel 10.26 Wet Milieubeheer om af te wijken van de inzamelfrequentie, of in een deel van de gemeente geen huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen, dient de gemeente ingevolge artikel 10.27 Wet Milieubeheer er voor te zorgen dat op ten minste één daartoe ter beschikking gestelde plaats binnen de gemeente in voldoende mate de gelegenheid wordt geboden om deze huishoudelijke afvalstoffen achter te laten.

Voor Haarlem kan het Milieuplein van Spaarnelanden nv als een dergelijke locatie dienst doen. Indien bewoners van de betreffende delen van de stad er prijs op stellen toch (een deel van) hun GFT-afval gescheiden aan te bieden, kunnen zij daarmee op het Milieuplein terecht. In de bewonersbrief, zoals hiervoor onder 3.3 genoemd, zal op deze mogelijkheid gewezen worden.

6 Financiële consequenties

Geen.

De wijziging in beleid is kostenneutraal en kan binnen het huidige budget worden doorgevoerd. Voor de mindere tonnen gft-afval betaalt de gemeente een boete zijnde € 23,50 per ton. Daar staat echter tegenover dat het stopzetten van de gescheiden inzameling van gft-afval bij de hoogbouw tot een besparing leidt, omdat er minder inzet qua personeel en materieel noodzakelijk is en er geen onderhoud aan, schoonmaken van en/of vervanging van de gft-inzamelvoorzieningen meer dient plaats te vinden. De boete wordt betaald door Spaarnelanden nv. In de Dienstverleningsovereenkomst met Spaarnelanden nv is opgenomen dat er jaarlijks een verrekening met de gemeente is ten aanzien van werkelijk gemaakte kosten voor de verwerking van het afval.

Gelezen het bovenstaande geven wij u in overweging om in overeenstemming met het voorstel te besluiten.

Het college van burgemeester en wethouders,

De gemeentesecretaris,

de burgemeester,

Raadstuk nr :BOR2005/3041

Vergaderdatum :25 januari 2005

De raad van de gemeente Haarlem,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 20 december 2005, BOR2005/3041,

BESLUIT:

- I. De separate inzameling van gft-afval bij de hoogbouw in de gemeente gefaseerd stop te zetten.
- II. De separate inzameling van gft-afval bij de laagbouw voort te zetten conform het huidige systeem van inzameling met groene rolemmers.
- III. Stemt in met het voorstel om via een voorlichtingscampagne de separate inzameling van papier, glas en textiel te stimuleren.